

Roman Kalisz (1948-2017)

Spółeczność akademicka Uniwersytetu Gdańskiego z niedowierzaniem przyjęła wiadomość, że 14 stycznia 2017 roku odszedł prof. dr hab. Roman Kalisz, wybitny językoznawca znany w kraju i za granicą, nauczyciel akademicki, który przez wiele lat związany był z gdańską anglistyką.

***

Roman Kalisz urodził się w roku 1948 w Suwałkach. W roku 1965 ukończył w mieście rodzinnym renomowane Liceum im. Marii Konopnickiej, jedną z najstarszych szkół średnich w Polsce. Po maturze wybrał filologię angielską na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Był pierwszym absolwentem poznańskiej anglistyki; pracę magisterską pt. *The Grammar of the Verb in Steinsbeck's Cannery Row*, przygotował pod kierunkiem prof. dra hab. Jacka Fisiaka. W latach 1971-1973 zatrudniony był w Pracowni Językoznawstwa Kontrastywnego w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu.

W roku 1973 rozpoczął pracę na Uniwersytecie Gdańskim, w nowoutworzonym Zakładzie Anglistyki (który później przekształcił się w instytut). W roku następnym uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych. Roz-

prawę doktorską, zatytułowaną *Syntax and Semantics of the Clauses of Result in English and Polish*, napisał pod kierunkiem prof. dra hab. Kazimierza Polańskiego. W roku 1981 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *The Pragmatics, Semantics and Syntax of the English Sentences with Indicative That Complements and the Polish Sentences with Że Complements: A Contrastive Study*. Po wydaniu w roku 1993 książki *Pragmatyka językowa – pierwszej w Polsce tak obszernej publikacji poświęconej tytułowemu zagadnieniu – Roman Kalisz został mianowany profesorem tytularnym.*

Jak wyżej wspomniano, Profesor Roman Kalisz związany był z Uniwersytetem Gdańskim od roku 1973. Przez kilka kadencji pełnił funkcję dyrektora Instytutu Anglistyki. W rodzinnych Suwałkach przez wiele lat sprawował opiekę naukowo-dydaktyczną i prowadził seminaria licencjackie dla studentów filologii angielskiej w Zespole Kolegiów Nauczycielskich. Pracował także we Wszechnicy Mazurskiej w Olecku, a przez ostatnie kilka lat w Wyższej Szkole Języków Obcych w Świeciu i jej filii w Przasnyszu.

Profesor Kalisz wypromował wielu magistrów i doktorów. Wśród tych drugich znaleźli się naukowcy związani z Uniwersytetem Gdańskim: Olga Aleksandrowska, Magdalena Bielenia-Grajewska, Ewelina Gutowska-Kozielska, Karolina Janczukowicz, Dorota Majewicz, Ewa Modrzejewska, Maciej Rataj, Joanna Redzimska, Olga Sokołowska, Danuta Stanulewicz, Xymena Synak-Pskit i Bronisława Zielonka, a także naukowcy pracujący na innych uczelniach w kraju i za granicą, m.in. Lucja Biel, Ewa Dąbrowska, Izabela Dixon, Iwona Mokwa-Tarnowska, Cezary Perkowski i Piotr Stalmaszczyk. Profesor również był recenzentem licznych rozpraw doktorskich i habilitacyjnych.

Oprócz trzech prac wymienionych powyżej Profesor Kalisz napisał dwie inne monografie: *In Search of a Frame of Mind: An Introduction to Cognitive Linguistics and Artificial Intelligence* we współpracy z Wojciechem Kubińskim i Andrzejem Bullerem (1996) oraz *Językoznawstwo kognitywne w świetle językoznawstwa funkcjonalnego* (2001). Profesor Kalisz zajął się także naukową redakcją następujących tomów: *Papers in English Literature and Linguistics* (1998), *Językoznawstwo kognitywne: Wybór tekstów* we współpracy z Wojciechem Kubińskim i Ewą Modrzejewską (Gdańsk 1998) oraz *De Lingua et Litteris: Studia in Honorem Casimiri Andreae Sroka* we współpracy z Danutą Stanulewicz, Wilfriedem Kürschnerem i Cäcilią Klaus (2005).

Ponadto, Profesor Kalisz opublikował liczne artykuły, które ukazały się drukiem w Polsce (m.in. w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Językoznawczego” oraz „Papers and Studies in Contrastive Linguistics”) i za granicą (m.in. w Hiszpanii, Holandii, Niemczech i Szwecji). Uczestniczył w licznych konferencjach krajowych, a także w konferencjach organizowanych w Niemczech, Hiszpanii, Holandii, Francji i Wielkiej Brytanii, w czasie których wie-

lokrotnie wygłaszał wykłady plenarne. Był stypendystą Fundacji Fulbrighta w latach 1976/1977 i 1997/1998, a w roku 1986 otrzymał także stypendium United States Information Agency.

Jak wynika z przytoczonych powyżej tytułów publikacji, wśród naukowych zainteresowań Profesora Kalisza znajdowały się składnia, semantyka i pragmatyka. Na początku swojej kariery naukowej, zajmował się także fonologią. Był jednym z pierwszych badaczy w Polsce, którzy dostrzegli ogromny potencjał językoznawstwa kognitywnego. W swoich pracach zajmował się wieloma zjawiskami językowymi, wśród których znalazły się metafory, metonimie i amalgamaty; łączył również pragmatykę z kognitywizmem. W ostatnich latach Profesor Kalisz rozwijał własną koncepcję znaczenia ogólnego.

***

Trudno mówić o Profesorze w czasie przeszłym, tym bardziej, że przyjaciele i współpracownicy pamiętają Go jako człowieka niezwykle życzliwego, pogodnego, towarzyskiego, utalentowanego kulinarnie i muzycznie (grał na gitarze i flecie blokowym, a w młodości założył pierwszy w Suwałkach zespół rockowy).

***

Z ogromnym smutkiem żegnamy Profesora Romana Kalisza, wybitnego językoznawcę, którego pionierskie prace wywarły wielki wpływ na rozwój pragmatyki i językoznawstwa kognitywnego w Polsce.

*Danuta Stanulewicz
Katedra Językoznawstwa
Instytut Anglistyki i Amerykanistyki UG*